

Гомельскі Універсітэт

ГАЗЕТА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАУНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ ФРАНЦЫСКА СКАРЫНЫ

№ 10 (797)

Аўторак, 26 сакавіка 1991 г.

Газета заснавана
у верасні 1969 года

Выходзіць раз у тыдні

Цена
3 коп.

У ПАРТКОМЕ

20 сакавіка адбылося чаргове пасяджэнне партыйнага камітэта. Разгледжаны пытанні «Аб работе партыйных арганізацый эканамічнага і матэматычнага факультэтаў па аказанию дапамогі ў арганізацыі адпачынку і быту студэнтаў у інтэрнатах», «Аб рэалізацыі маладзёжнай палітыкі КПСС і КПБ у работе партыйных бюро гістарычнага і білагічнага факультэтаў», «Аб работе партыйных арганізацый фізічнага, геаграфічнага факультэтаў і факультэта фізічнай культуры па прыняцію ў КПСС найбольш частойных студэнтаў, выкладчыкаў і супрацоўнікаў і выхаванню маладых камуністаў».

Члены парткома і прысутнічаючыя на пасядженні прадстаўнікі партыйных арганізацый факультэтаў адзначалі адсутнасць мэтанакіраванай работы па месцу жыхарства студэнтаў. У ёй не адчуваецца чоткай лініі па правядзенню ў жыщах установак КПСС і КПБ па маладзёжнай палітыцы, растлумачэнню дакументаў парты-

ініцыятывынай групы ў складзе намесніка дэкана гістарычнага факультэта Г. А. Аляксейчанкі, дацэнта кафедры палітэкнікі А. У. Вароніча, дацэнта кафедры алгебры і геаметрыі Л. Я. Палікова, дэкана эканамічнага факультэта І. П. Трапецускага, асистэнта кафедры філасофіі М. У. Філімоненкі, 14 сакавіка г. г. склікала сход прадстаўнікоў кафедр, усіх тых, хто жадае канструктыўна супрацоўнічаць па пытаннях прапанавай і сацыяльнай абароненасці выкладчыкаў, ВНУ. На гэтым

ПРАЙШЛО РАЗМЕРКАВАННЕ

Гэты здымак быў зроблены ў дзень размерковання пашкункіў фізічнага факультэта на будучыя месцы работы. Адзін з лепшых іго выпускнікоў Сяргей Хахомаў пажадаў заставацца ва ўніверсітэце, што пашварджае ўласным роспісам. Есць падставы меркаваць, што сваё далейшае жыццё Сяргей звяза з фізічнай навукай.

Фота У. Чысціка.

сходзе прысутнічалі в. а. рэктара М. В. Селькін, сакратар парткома І. Ф. Эсмантовіч, старшыня прафкома Г. І. Варатніцкі, старшыня прафкома студэнтаў Н. І. Колтышава, сакратар камітэта камсамола С. Л. Дашніевіч.

Карэспандэнт нашай газеты ў гэтым сувязі звярнуўся да аднаго з членоў ініцыятывынай групы Л. Я. Палікова і напрасіў іго адказаць на некалькі пытанняў.

Інтэрв'ю.

ЗА НАШЫ АГУЛЬНЫЯ ІНТАРЭСЫ

— Леў Якаўлевіч, Вы а'яўляецеся членам ініцыятывынай групы па сацыяльнай і прававой абароне выкладчыкаў. Чым выклікана стварэнне такой групы?

— Сёння я для каго не а'яўляецца сакрэтам тое, што вышэйшая школа краіны ў цэлым, у тым ліку і наш універсітэт, знаходзяцца ў бядотным становішчы. Цяна ведаў ў грамадстве падае, а разам з гэтым падае і наш жыццёвы ўзровень. Калі ў друку з'явілася паведамленне аб павышэнні заробкай платы работнікам народнай адукацыі, ці маглі мы сабе ўяўіць, што да гэтай катэгорыі вузоўскіх выкладчыкаў не аднісуть. Але гэта адбылося. Лічу, што гэта, па меншай меры, абуразльны факт, мы не можам мірыцца з такай безразважнай палітыкай.

— Якая праграма вашых дзеяній?

— Мы распрацавалі просьбы 1 прапановы да Савета Міністраў БССР, куды ўваходзяць, у прыватнасці, наступныя пункты:

— даручыць аблыжанікам распрацаваць 1 зацвердзіць на абласным і рэспубліканскім узроўнях праграму развіцця вышэйшай школы Гомельшчыны і Магілёўшчыны на бліжэйшыя 10 гадоў;

— увесці раёны каледжы 1,5 для аплаты працы ра-

ботнікаў ВНУ Гомельскай і Магілёўскай абласцей;

— узаконіць контрактную сістэму падрыхтоўкі кадраў, а таксама сістэму запрашэння высокакваліфікованых спецыялістаў з устанаўлением зарплаты на дагаворнай аснове;

— лічыць аб'екты будаўніцтва ВНУ Гомельшчыны і Магілёўшчыны часткай праграмы ліквідацыі вынікаў катастрофы на ЧАЭС.

У другой і трэцій частках нашай праграмы распрацаваны просьбы 1 прапановы да абласного і гарадскога Саветаў народных дэпутатаў, да рэктараў універсітэтаў. Для больш падрабязнага знаёмства з імі членуў універсітэцкага калектыву ліччу мэтаагодным апублікаваць іх цалкам на старонках газеты «Гомельскі універсітэт».

— Якая рэакцыя адміністрацыі універсітэта на першыя крокі вашай ініцыятывынай групы?

— Я лічу, што нармальная. Больш таго: выступленне на апошнім партыйным сходзе рэктара універсітэта Л. А. Шамяткоў паказала, што рэктарат таксама гатовы актыўна дзеяць на рабочыя сацыяльныя і прававыя праблемы.

— Шамяткоў паказала, што рэктарат таксама гатовы актыўна дзеяць на рабочыя сацыяльныя і прававыя праблемы.

— Які, па Вашу думку, ме-

ханізм рэалізацыі праграмы дзеяній ініцыятывынай групы?

— Гэта цяжкае пытанне. Думам, што мы перш за ўсё звернемся да кіраўніцтва рэспублікі. Хочам таксама выкарыстаць магчымасці народных дэпутатаў усіх узроўняў: пачына-

ся 193 выкладчыкі, у тым ліку 10 дактароў навук, з ГКІ — 36, у тым ліку 3 дактары і 30 кандыдатаў навук, з ГПІ — 140, у тым ліку 20 кандыдатаў навук, з Мазырскага педінстытута — 96, у тым ліку 1 доктар і 30 кандыдатаў навук.

Адна з галоўных прычин адтоку кадраў — Чарнобыльская аварыя. У Гомельскай вобласці не хапае таксама юрчоў, настайнікаў, інжынераў.

Настава час признаць, што без стварэння адпаведных матэрыяльных умоў кадравую праблему ў вобласці вырашыць нельга. У гэтым усе — і адміністрацыя і мы, радавыя члены калектыву.

— Але, ікалі хтосьці вырашыць, што наша група створана для нейкага супрацьстаяння адміністрацыі, то гэта было б памылкай. Наша мэта — дапамагчы ёй паскорыць вырашэнне пастаўленых пытанняў.

Але паколькі ў сваіх дзеяннях мы больш разыволены, то ўпаўне можам стаць дадатковая і больш вострым пытанні і больш мэтанакіравана іх вырашальні.

— Які, па Вашу думку, ме-

ханізм рэалізацыі праграмы дзеяній ініцыятывынай групы?

— Гэта цяжкае пытанне. Думам, што мы перш за ўсё звернемся да кіраўніцтва рэспублікі. Хочам таксама выкарыстаць магчымасці народных дэпутатаў усіх узроўняў: пачына-

ЛЕПШЫЯ РАБОТЫ ВЫЗНАЧЫЦЬ КОНКУРС

У нашым універсітэце штогод праводзіцца конкурс на лепшыя наўукова-даследчыя работы, які завяршаецца ціпер Скарэйшымі наўуковымі чытаниямі. Яго прыможніцы ўзнагароджваюцца памятнымі дыпломамі і прэміямі.

На конкурсе «Лепшыя наўукова-даследчыя работы 1991 года» пададзены:

Сербін Г. А. Минаграфія. Мінеральныя воды паўднёвасхіднай Бедарусі. — Мін.: Навука і тэхніка, 1990. Сумесна з Кудзельскім А. В.

Вахрушав В. А. Даведачныя данаможнікі. Рудныя матэрыялы вывержаных метамарфічных парод. — Мін.: Нетры, 1988.

Семяцкі У. М. Цыкл работ «Класіфікацыя фармаций».

Шаймуратаў Р. В. Цыкл работ «Матэматычнае мадэліраванне і практычная разліцацыя ўзаемавызшчыскання вадкасцей у сістэме сілдарвін».

Максімей І. В. Минаграфія. Імітацыйнае мадэліраванне на ЭВМ. — Мін.: Радыё і сувязь, 1988.

Арэшчанка У. Д., Валітрашэвіч Г. К., Дрозд С. С. і іш. Вучэбны данаможнік. Радыялічная реформа кіравання эканомікай. — Мін.: ВДУ, 1 частка — 1989, II частка — 1990.

Дзядзічнікі В. П. Манаграфія. Псіхагізіялагічныя разрэзы павышэння працаадольнасці. — Мін.: Вышэйшая школа, 1990.

Лін Д. Р. Цыкл работ «Фізіка-хімічныя аспекты тэхналогій атрымання слоістых металапалімерных матэрыялаў».

З матэрыяламі, пададзенымі на конкурс, можна азнаяміцца ў НДС, у старшыні конкурснай камісіі — прафесара па наўуковай работе прафесара А. М. Сердзюкові.

За даведкамі звязанага галоўны корпус, п. 2-27, тэл. 56-30-02.

З НОВЫМ ЗВАННЕМ!

Дзяржкамспорт СССР прымаюць званне «Майстар спорту СССР» па фехтаванню студэнту трэцяга курса факультэта фізічнай культуры Патрыя Аўгуставу (тренер — заслужаны трэнер Беларускай ССР В. В. Лісоўскі).

Горача вішчаем Патрыя і жадаем новых поспехаў у будучых спаборніцтвах.

СТАРОНКА ДЛЯ АБІТУРЫЕНТАУ

ПРАВІЛЫ ПРЫЁМУ

У ВНУ БЕЛАРУСКАЙ ССР НА 1991 ГОД

1. У вышэйшыя навучальныя ўстановы БССР прымаюцца грамадзяне СССР і іншаземныя грамадзяне, пражываючыя ў СССР, якія маюць сярэднюю адукацыю. На навучанне без адрыву ад вытворчасці прымаюцца, як правіла, асобы, пражываючыя ў БССР.

2. Усе паступаючыя карыстаюцца роўнымі правамі незалежна ад паджання, полу, мовы, сацыяльнага і мэймансага становішча, расавай і нацыянальнай прыналежнасці, веравызнання і адносін да рэлігіі, узросту і харкту заняткаў.

3. Паступленне і залічэнне асоб на педагогічныя спецыяльнасці ў 1991 годзе рэгулюеца Міністэрствам народнай адукацыі БССР.

4. Да заявы аб прыёме ў вышэйшыя навучальныя ўстановы паступаючыя прыкладаюць дакумент аб сярэдней адукацыі ў арыгінале, 6 фотакартак памерам 3×4 см, медыцынскую даведку*, а на навучанне без адрыву ад вытворчасці — 1 выпіску з працоўнай книжкі, прад'яўляючу пашпарт.

5. На дзённую форму навучання заявы прымаюцца з 25 чэрвеня па 15 ліпеня, экзамены праводзіцца з 16 ліпеня. Залічэнне праводзіцца да 5 жніўня. На спецыяльнасці мастацства, а таксама на навучанне без адрыву ад вытворчасці прыём праводзіцца ў тэрміны, вызначаемыя ВНУ і ўзгодненыя з органамі кіравання вышэйшымі навучальнymi ўстановамі па падпрадкаванню.

6. ВНУ можа ўстанавіць 3—5 уступных экзаменаў, адзін з якіх — па беларускай мове і літаратуре. Прыймным камісіям ВНУ прадастаўляецца права аднесіць частку экзаменаў да профільных (конкурсных)

* Канкрэтныя спецыяльнасці, навучанне на якіх прадугледжвае абавязковасць падачы медыцынскай даведкі, вызначаюцца ВНУ.

праводзімых, як правіла, у пісьмовай форме, а таксама ўстанаўлівач пры неабходнасці двухбальную аценку астатах экзаменаў: па сістэме «затык», «незатык». Пералік уступных экзаменаў па спецыяльнасці аб'яўляеца ВНУ за трох месяцы да пачатку 1x прыядзення.

7. Уступныя экзамены (акрамя экзаменаў па спецыяльнасці ў ВНУ міністэрства і фізічнага выхавання) праводзіцца па програмах, адпавядочых навучальным програмам сярэдняй школы.

8. Абітурыенты, якія не з'явіліся на экзамене без уважлівых прычын або атрымалі нездавальннюючую адзнаку, да далейших экзаменаў не дапускаюцца.

9. Апеляцыі па пытанню змянення экзаменаў адзінкі павінны падавацца паступаючым у дзень прыядзення вуснага экзамена або ў дзень абвяшчэння адзінкі па пісьмоваму экзамену. Парадак падачы заяў і разгляд апеляцыі ўстанаўліваецца рэктар, аб чым да пачатку экзаменаў павінна быць даведзена да ведама паступаючых.

10. Залічэнне ў ВНУ праводзіцца па конкурсу ў адпаведнасці з колькасцю балаў, набраных паступаючымі на ўступных профільных экзаменах, пры атрыманні становічных адзнак пры здачы астатах (напрофільных) экзаменаў.

Парадак залічэння выпускнікоў падрыхтоўчых аддзяленняў, асоб, якія набралі аднолькавую колькасць балаў, а таксама асоб, паступаючых на навучанне без адрыву ад вытворчасці астатах экзаменаў, устанаўліваецца прыймнай камісіяй ВНУ.

Без уступных экзаменаў залічваюцца ў ВНУ пераможцы** Міжнародных, Усесаюзных, а таксама Рэспубліканскіх (БССР) алімпіяд вучняў (1990 і 1991 гадоў), праводзімых органамі кіравання Мінадукацыі БССР альбо алімпіяд, праводзімых ВНУ, па рашэнню прыймнай камісіі могуць быць вызвалены ад уступнага экзамена па адпаведнай дысцыпліне з выстаўленнем адзінкі «пяць».

Па-за конкурсам пры атрыманні становічных адзнак на ўступных экзаменах залічваюцца ваеннаслужчыя, звольненыя ў запас, якія карыстаюцца ўстаноўленымі ўрадам

на сярэдняй школы залатым (сярэбраным) медалём, закончыўшыя сярэдняй спецыяльныя навучальныя установы або прафесійна тэхнічныя вучылішчы на базе няпойнай сярэдняй школы з дыпломам з адзінкай здаючы ёздзін экзамен, устаноўлены прыёмнай камісіяй. Пры атрыманні адзінкі «пяць» яны вызываюцца ад астатах экзаменаў, а пры «чатель» атрыманні адзінкі «чатель» або «ты» — здаючы астатах экзамены. Прыймнай камісіі мае права распаўсюдзіць на гэту катэгорию асоб агульныя Правілы прыёму, або атрыманець рашэнне аб 1x залічэнні без уступных экзаменаў. Асобы, якія закончылі з дыпломам з адзінкай прафесійна тэхнічныя вучылішчы на базе сярэдняй адукацыі, здаючы адзін экзамен пры паступленні на спецыяльнасці, адпавядочыя атрыманым прафесіям. Пры атрыманні адзінкі «пяць» яны вызываюцца ад астатах экзаменаў, а пры атрыманні адзінкі «чатель» або «ты» — здаючы астатах экзамены.

Пераможцы** (I, II, III месцы) абласці і Мінскага гарадскога турараў (БССР) алімпіяд вучняў (1990 і 1991 гадоў), праводзімых органамі кіравання Мінадукацыі БССР альбо алімпіяд, праводзімых ВНУ, па рашэнню прыймнай камісіі могуць быць вызвалены ад уступнага экзамена па адпаведнай дысцыпліне з выстаўленнем адзінкі «пяць».

Па-за конкурсам пры атрыманні становічных адзнак на ўступных экзаменах залічваюцца ваеннаслужчыя, звольненыя ў запас, якія карыстаюцца ўстаноўленымі ўрадам

** Гэтыя палажэнні не распаўсюджваюцца на ВНУ творчыя, культурныя, медыцынскія, інстытут фізічнай культуры, а таксама на спецыяльнасці правазнаўства, журналістыка, сацыялогія, міжнародная эканамічныя адносіны.

ильготамі; дзецы — круглыя срэбрныя і дзецы, што засталіся без апекі бацькоў: інваліды I і II груп, якім у адпаведнасці з заключэннем медыцынска-працоўных экспертын камісій не супрацоўпаказана навучанне ў ВНУ і якія могуць наведваць заняткі.

У асобных выпадках Міністэрствам народнай адукацыі БССР ВНУ можа быць дадзена магчымасць залічэння паступаючых на I курс без правядзення ўступных экзаменаў.

11. На навучанне без адрыву ад вытворчасці прымаюцца асобы, якія працуяцца па профілю выбранай спецыяльнасці, на аснове дагавораў паміж ВНУ і зацікаўленымі прадпрыемствамі і арганізацыямі.

Наяўнасць дагавораў не патрабна пры прыёме педагогічных і культурно-асветніцкіх работнікаў, інвалідаў I і II груп, якім у адпаведнасці з заключэннем медыцынска-працоўных экспертын камісій не супрацоўпаказана навучанне ў ВНУ і якія могуць наведваць заняткі, а таксама асоб, якія па незалежных ад 1x прыядзення прагресівнай прафесіі.

12. Заключэнне дагавораў паміж ВНУ і прыватнымі асобамі дапушчальна толькі ў выпадках паступлення гэтых асоб для атрымання другой адукацыі.

13. Асобы, паставяныя пражываючыя ў зоне строгага санітарнага контроля, паспяхова здаўшы ўступны экзамен, але не прайшоўшы па конкурсу на дзённае навучанне ў ВНУ, па 1x жаданні залічваюцца ў першачарговым парадку на падрыхтоўчыя аддзяленні пры данай ВНУ.

14. Усе пытанні, звязаныя з прыёмам у ВНУ, вырашаюцца прыёмнымі камісіямі. Инфармацыя аб умовах прыёму, а таксама па ўсіх рашэннях прыймнай камісіі павінна своечасова даводзіцца да ведама паступаючых.

КАМЕНТАРЫЙ

начальніка Галоўнага ўпраўлення вышэйшай школы
Міністэрства народнай адукацыі БССР В. І. СТРАЖАВА

У 1990 годзе скончыўся тэрмін дзеяння Правілаў прыёму ў ВНУ СССР, устаноўленых у 1988 годзе. Час паказаў, што, у асноўным, гэтыя правілы адпавяджаюць реаліям дня, таксама як і пацвердзіў неабходнасць прадастаўлення большай свабоды дзеяння непасрэдна навучальним установам. Дзяржкамітэт па адукацыі СССР зацвердзіў новыя Тыповыя правілы прыёму, зрабіўшы заувагу, што рэспубліканскія органы кіравання маюць права ўносіць у 1x змяненні, якія ўлічваюцца канкрэтныя мясцовыя ўмовы. Калі па-раўнацца гэтыя Тыповыя правілы з рэспубліканскімі, то ўважлівічыт 1 сам, безумоўна, можа вызначыць адрозненне паміж імі. Але важны, відаць, не столькі гэты факт, колькі яго прычына, растлумачэнне якіх і прысвечаны гэтым каментары.

Перш-наперш неабходна спыніцца на тым, што адрозненіе Правілы прыёму ў ВНУ СССР ад тых, што дзеяйнічалі раней і што но-вае прысутнічае ў рэспубліканскіх.

Новыя правілы адпавяджаюць толькі агульныя палажэнні і патрабаванні, якія

павінны забяспечыць усім грамадзяням роўныя права на атрыманне вышэйшай адукацыі. Першыя два пункты прыводзяць правілы прыёму ў адпаведнасці з Міжнароднай дэкларацыяй правоў чалавека і з Констытуцыяй СССР.

У рэспубліканскіх правілах, аднак, пры паступленні на безадрытую форму навучання перавага атдаецца жыхарам рэспублікі. Раней існавалі амежаванні па прыёму на завочныя аддзяленні ў залічэні ад месца пражывання. «Як правіла» ўведзена, каб абараніць інтерэсы нашых сучаснікаў, якія жывуць за межамі Беларусі — Калінінградскай, Смоленскай, Чарнігаўскай і іншых абласцях, Літве, Казахстане.

Знята амежаванне па ўзроўні (раней на дзённую форму навучання прымаліся асобы ва ўзросце да 35 гадоў). Пры паступленні ў медыцынскую ВНУ адменена патрабаванне аб неабходнасці атудырэнтам мець двухгадовы медыцынскі стаж работы. Паступаючаму няма неабходнасці ў прадстаўленні ўсялякіх харктуарыстык і рэкамендаций, дакументаў аб адносінах да вай-

сковага абавязку. Да таго ж у рэспубліканскіх правілах устаноўлена, што неабходнасць прадстаўлення медыцынскай даведкі вызначаецца самой ВНУ.

Міністэрства, уводзячы ў якасці абавязковага экзамена па беларускай мове і літаратуре, палічыла неабходным, каб у гэтым вышадку мінімальная колькасць экзаменаў была роўнай трох, а не двум. Для садзейнічання будучым атудырэнтам у лепшай падрыхтоўцы да ўступных экзаменаў ВНУ павінны не менш чым за трох месяцы да ўступных экзаменаў вызначыць 1x пералік.

ВНУ прадастаўлена права самім вызначыць парадак паспяхова здаўшы ўступны экзамен, а таксама асобы, якія набралі аднолькавую колькасць балаў, выпускнікоў падрыхтоўчых аддзяленняў, а таксама асобы, якія паступаюць на безадрытую форму навучання.

Значныя змяненні ўнесены ў парадак паспяхова здаўшы ўступны экзамен у ВНУ «медалістай» школ і прыроўненых да 1x выпускнікоў іншых навучальних установ. Вядома, што ў розных часах дзеяйнічалі розныя ўмовы прыёму гэтай катэгорыі атудырэнтаў: ме-

далъ прадастаўляла права на залічэнне без экзаменаў. Быў перыяд, калі яе наяўнасць увогуле не прымалялася да ўвагі. У апошнія некалькі гадоў усталявалася практика здачы аднаго экзамена.

Але ж відавочна недарэчнасць уніфікацыі ў вырашэнні гэтай проблемы, бо, па-першое, конкурсы для паступаючых не аднолькавыя не толькі ў розных навучальних установах, але і для розных спецыяльнасцей у адной і той жа ВНУ, па-другое, «вага» медаля, на жаль, далёка не адна і тая ж для розных школ. Менавіта гэтыя абставіны і прывялі да рашэння прадастаўіць права вызначэння формы прыёму «медалістай» непасрэдна ВНУ.

Новыя правілы прыёму прадастаўляюць у яўным выглядзе квоты пераможцам алімпіяд. Назапашаны за апошнія два гады волыт сведчыць, што, як правіла, усе яны маюць высокі ўзроўень падрыхтоўкі, якія дае медыцынскі паспяхова навучальца ў вышэйшай навучальнай установе.

Правілы прыёму прадастаўляюць залічэнне паступаючых на першы курс без экзаменаў. Сёння меды-

чыма было б пералічыць чакаемыя сітуацыі, у якіх ажыщчяўлялася б такая медыцынскія, але мэтазгодна ўсё-такі правершыць на практицы рэалізацыю гэтага палажэння.

При прыёме на безадрытую форму навучання аддаецца перавага асобам, якіх накіруваюцца на навучанне ў адпаведнасці з дагаворамі паміж зацікаўленымі прадпрыемствамі, установамі і ВНУ, але гэта палажэнне распаўсюджваецца, па сутнасці, толькі на інжынерныя спецыяльнасці.

На працягу апошніх гадоў пры прыёме ў ВНУ атудырэнты з зоны строгага санітарнага контроля карыстаюцца правам на пазаконкурсны прыём. Аднак многія з іх мелі ў далейшым вялікія цяжкасці ў навучанні з-за недастатковай школьнай падрыхтоўкі. Тады было б мэтазгодна даць тым, хто мае здольнасці і жаданне вучыцца ў ВНУ, але з-за незалежачых ад 1x атудырэнін не атрымаў неабходнай падрыхтоўкі, медыцынскі ліквідаваць прафесіі ў ведах праз падрыхтоўчыя аддзяленні. Менавіта ў гэтым і заключана сутнасць пункта 13 Правілаў прыёму ў ВНУ рэспублікі.

Там, дзе мы будзем
адпачываць

ПРАСТОРЫ КАРЭЛІ

Карэлія валодае таямнічай сілай прыщагадзін раз пабываў у ёй. Тут — незлічоныя аёры, камяністыя і скалістыя ўзгоркі, лясныя масівы. Жамчужыны Карэлі: возера Валаам, Ладажскае і Анежскае аёры, Марцыяльныя воды, Кіжы, вадаспад Ківач.

Воды Карэлі чистыя, паветра празрыстае. У вадаёмах водзяща ласосевыя і фарэль, у лясах — алені, лосі, мядзведзі, дзікі, іншыя дробная жывёла.

Клімат Карэлі суровы: з працяглай зімой на змешаных лясоў. У пачатку мая растае апошні снег, вясна непрацяглай, дружная. У Карэлі самыя кароткія ночы летам, усяго 3 гадзіны 45 минут, і называюцца яны белымі. Ноччу так светла, што можна нават чытаць кнігу. Сярэдняя тэмпература ліпеня +17°C, але бывае і да +30°C.

У пачатку ліпеня паспявает земляніка, по-тym суніца, маліна, а ў жніўні — марошка, брускіны, журавіны. Лісы багатыя на грыбы, лекавыя травы.

Зіма ў Карэлі мяккая і шматснежная.

Сталіца Карэлі — Петразаводск. Горад размешчаны на беразе Анежскага возера. Будучы Петразаводск пачынаўся з будаўніцтва жалезаробчага і гарматнага заводаў па ўказу Пятра I у 1703 годзе. Праз 70 год Петразаводск стаў цэнтрам Аланецкай губерні, дзе які быў у той час губернатаром Аланецкага намесніцтва.

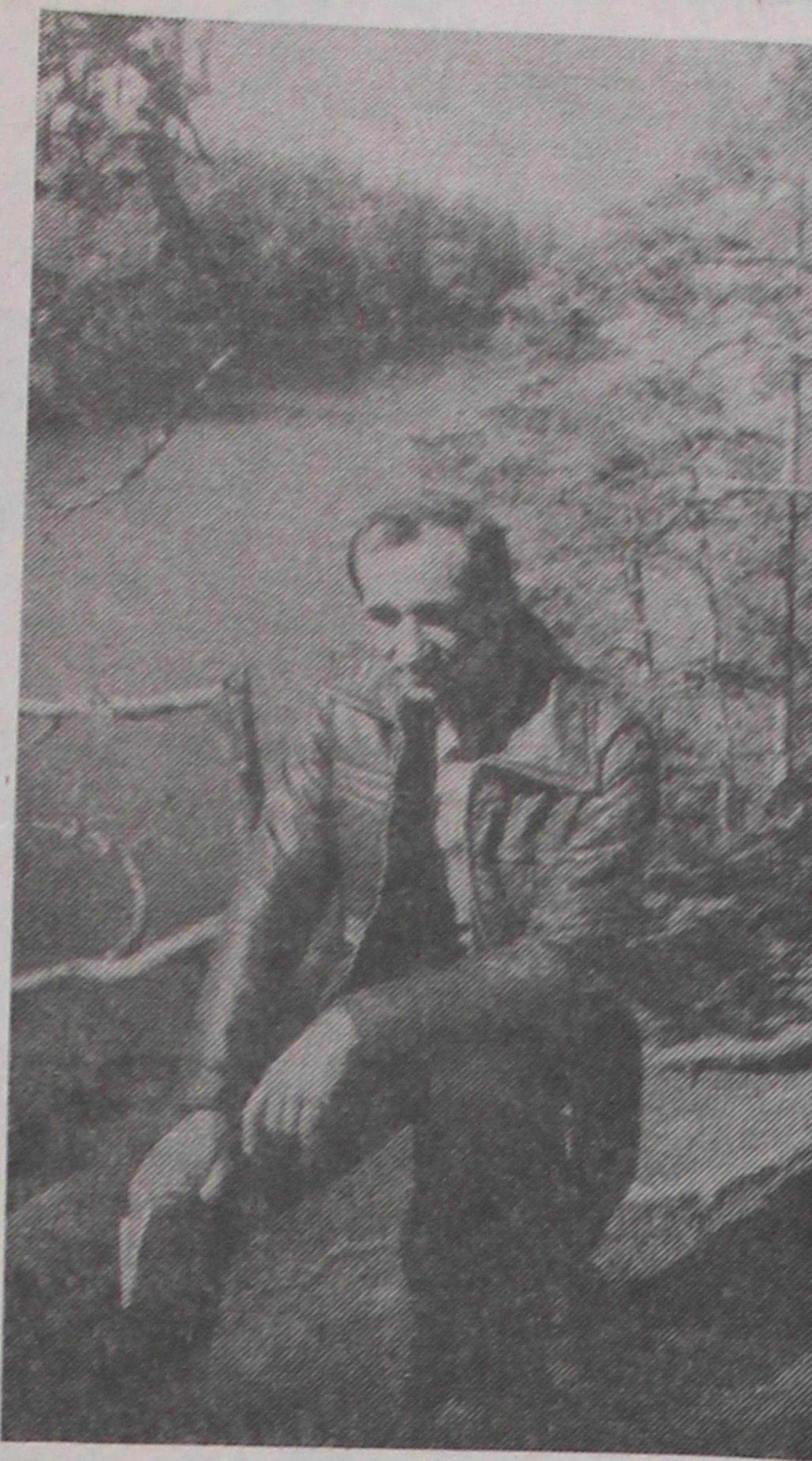
А яшчэ праз 100 гадоў Петразаводск стаў горадам навукі, горадам студэнтаў. Тут размешчаны філіял Акадэміі навук, троі вышэйшыя навучальныя ўстановы. Петразаводск — культурны цэнтр, які мае чатыры тэатры: рускі і фінскі драматычныя, музычны і лічебны. У горадзе ёсьць краязнаўчы музей. Цікавасць уяўляе 1 музей выяўленчых мастацтваў, у якім ёсьць унікальныя арыгіналы карцін рускіх мастакоў І. Рэпіна, А. Куіндзкага.

У 54-х км ад Петразаводска размешчаны санаторый «Марцыяльныя Воды». Тут, у даліне руданоснага балота, б'юць жалезістыя мінеральныя крыніцы і залігаюць лічэбныя габазерскія грязі. Больш 250 гадоў назад на гэтых крыніцах узнік першы ў Pacl курорт. Сюды не адночын прыяджаў лячыцца Петр I са сваёй сям'ёй і прыдворнай знаццю. Пасля смерці Пятра I курорт пераставаў існуваць.

У 1948 г. на аснове захаваўшыхся помнікаў — царквы Пятроўскага часу, павільёнаў, тут быў адкрыты музей, які пазней назвалі музей-запаведнікам «Марцыяльныя Воды». Непадалёку ад яго, усяго ў 1,5 км, размешчаны Утуцкі заказнік славутай карэлскай бярозы. А вядомы вадаспад Ківач знаходзіцца на рацэ Суне. Г. Р. Дзяржавін у адным са сваіх вершаў уславіў гэты вадаспад. Трэба сказаць, што сёння ён не такі ўжо і грандыёзны, таму што частка вады ад Ківача адведзена на ГЭС і на збудаваны 200-мятровы спуск для пропуску сплаўленага лесу. Але ўсё ж вадаспад Ківач становіцца грандыёзным пры вялікай вадзе. 10 тыс. га лесу калі Ківача аб'яўлены запаведнікам, і прагулка па гэтым музею прыносіць вялікае задавальненне і пакідае незабытную ўражанне.

Кіжы — яшчэ адзін музей-запаведнік народнай драўлянай архітэктуры і этнографіі Карэлі, Анежскага возера. Сюды перавезены драўляныя помнікі, створаныя рукамі чалавека, з многіх вёск: вясмыкірылы мылы, курная хата з цудоўнай разьбой і г. д. Але асноўную каштоўнасць уяўляе 22-галовая Прэабражэнская царква (1714 г.), 9-галовая Пакроўская царква (1764 г.) і шатровая званіца (1874 г., будаўнік Пятрухін). Узвядзены без адзінага цвіка, гэты комплекс драўляных збудаваній наездычай урахвае.

Яшчэ адно вельмі цікавае месца ў Карэлі — востраў Валаам, які знаходзіцца ў Ладажскім возера. Гісторыя Валаама пачынаецца яшчэ з XIV стагоддзя, калі тут існаваў Валаамскі манаstry. Па ўказу Пятра I апошні быў адноўлены (а ён разбураўся ў XVI—XVII ст. ст.) у 1715 годзе. Усе збудаванні на Ва-

лааме ўдала ўпісаны ў акаляючую іх малаянічую прыроду. На востраве незвычайні для падночных шырот расліны свет. Граніца натуральнага распаўсюджання дуба, напрыклад, праходзіць паўднёвей, а на Валааме моцныя дубы ўтвараюць малаянічыя гаі, але. Растуць піхта бальзамічная і кедр сібірскі, ёлка серабристая і лістоўніца єўрапейская. Валаамскі манаstry быў адначасова палітычным і эканамічным цэнтрам. Ён славіўся сваімі багаццямі, добра адладжанымі рамёствамі і сельскай гаспадаркай, створанай на суровых скалістых астравах. На голыя скалы вострава манахі наносілі дробныя камені, прыкрывалі іх пластом прагнішага ляснога галля і затым насыпалі слой зямлі вышынёй у паўтара метра. На гэтай глебе вырошчваліся славутыя манаstryскія сады, агароды і кветнікі з дынямі, агуркамі, яблыкамі розных гатункіў. З 1980 г. Валаам — музей-запаведнік. І асабліва ён нам дарагі, калі ўлічыць, што яго прыгажосць уславілася ў сваіх творах мастакаў І. І. Шышкін, А. І. Куіндзкага, Ф. А. Ва- сільев, М. І. Рэрых.

Калісці сюды імкнуліся паломнікі — пакланіца валаамскім святыням. Пазней прыцягваў ён і савецкіх людзей — мастакоў, пісьменнікаў і кампазітараў.

З нядынінага часу Карэлія прыщагнула ўвагу 1 нашага ўніверсітэта. У падночнай частцы Ладагі, на яе беразе ў пасёлку Імшлакі ўніверсітэтам рэканструюецца будынак былой школы пад базу адпачынку. Геалагічны і факультэт звярнуў ўвагу на Карэлію як на базу практикі. Пасёлак Піткяранта з'яўляеца ўнікальным месцам, дзе можна знайсці 1 пазнаніцца з вялікай колькасцю мінералаў, якія сустракаюцца ў аголеных пародах і адвалах шахт.

У Карэлія жывуць ветлівыя людзі. Большасць насельніцтва — рускія. Беларусы складаюць прыкладна трэцюю частку, там можна сустрэць 1 нашых землякоў з Гомеля.

Цалюзны завод п. Піткяранта працянуе ўніверсітэту дапамогу ў прадастаўленні месц у плянерных лагерах. Там могуць прыняць па 15 дзяцей на I і II змены. Перыяды адпачынку: I змена — 18.06 — 11.07; II змена — 16.07 — 8.08. Плянерны лагер знаходзіцца на беразе Ладажскага возера, на 18 км ад Піткяранты. З нашымі дзецьмі павінны выехаць два выхавацелі. Кошт пущёўкі ў межах 100 руб.

А. ПІНЧУК,
дэкан геафака факультэта.
В. РАМАНАВА.

НА ЗДЫМКУ: дэкан геафака А. П. Пінчук у падночным куточку на Валааме.

памінальным. У праграму ўваходзілі канцэрт мастацкай самадзейнасці, пасяджэнне КВЗ, дыскатэка, іншыя мерапрыемствы.

У зусім яшчэ кароткай бляграфії гісторычнага факультэта яны праводзіліся з 11 па 17 сакавіка. Будуць гісторыкі і іх выклад-

ДНІ ГІСТФАКА

чыкі пастараліся зрабіць сваё свята змястоўным і за-

физики и математики про-
тигидают друг другу руки!

Всех, кому небезразлична идея Общей Судьбы, мы приглашаем на Дни ФІЗМАТА,

которые будут проходить с 28 по 31 марта 1991 г.
Следите за рекламой!
ОРГКОМИТЕТ
«ДФМ—91».

ВАМ, КНІГАЛЮБЫ

ПАВАЖАНЫ СЯБАР!

На працягу трох гадоў аддзел сацыялагічных даследаваній Дзяржаўнай кніжнай палаты БССР праводзіць масавае ап'яганне чытачоў з мэтай вывучэння папулярнасці беларускай мастацкай кнігі, выдадзенай у рэспубліцы.

Запрашаем вас пазнаёміца са списам кніг, якія выйшлі з друку ў 1990 годзе, і адзначыць тых з іх, якія вы прачыталі. Насупраць назваў твораў абвядзіце кружочкамі лічбу, адпаведную вашаму меркаванню: 1 — прачытаў з вялікай цікавасцю; 2 — спадабалася; 3 — не ўразіла.

Просім вас прынесьці удзел у анкетаванні.

№ п/з	Аўтар, назва	Адзнака твора
1	Адамовіч С. Кальварыйскія клёны. Б-ка «Маладосць»	1 2 3
2	Айзенштадт В. Слух серда	1 2 3
3	Аксёнцев Ф. После всего	1 2 3
4	Аколова В. Вяртанне ў заўтра	1 2 3
5	Акулін Э. Пяшчота лўня. Б-ка «Маладосць»	1 2 3
6	Аўрамчык М. Анкета	1 2 3
7	Бараўікова Р. Пад небам першага спаткання	1 2 3
8	Бараудзін Р. Самота паломніцтва	1 2 3
9	Віцэль П. Дзве вайны	1 2 3
10	Бічэль-Загіетава Д. На Палесці	1 2 3
11	Бурачок М. (Францішак Багушевіч). Дудка беларуская	1 2 3
12	Вераб'ёў П. Крытычная маса	1 2 3
13	Вольскі А. Наваселле драў	1 2 3
14	Вясле. Мелоды. Серыя «Беларуская народная творчасць»	1 2 3
15	Гальніровіч Н. Брама	1 2 3
16	Гаўрук Ю. Узвіхны ветразь	1 2 3
17	Генішп Л. Белы сон	1 2 3
18	Гілевіч Н. Дыялог на бягу. Б-ка «Вожык»	1 2 3
19	Гудкова М. Віра	1 2 3
20	Дзень пазіці — 89. Літ. зборнік	1 2 3
21	Дзяржынскі А. Бярозавы венцы	1 2 3
22	Дракохруст А. Исповедь	1 2 3
23	Дранко-Майсюк Л. Тут	1 2 3
24	Жуковіч В. Разняволенне	1 2 3
25	Зуёнак В. Лета трыўожных дажджкоў	1 2 3
26	Каробкіна С. Арабескі восені зялёны	1 2 3
27	Квадра: Вершы літаб'яднання «Узлёт»	1 2 3
28	Куртансіч В. Птушыным шляхам	1 2 3
29	Корбан У. Не на сваі месцы	1 2 3
30	Кусянкоў М. Дуброва	1 2 3
31	Лапушнік Р. Три взгляда	1 2 3
32	Лісіцын У. Беларусь — маякі	1 2 3
33	Лойка А. Талая вясна	1 2 3
34	Маладым паходам. Зборнік пазіці	1 2 3
35	Мацяш Н. Шчаслівай долю на- заві...	1 2 3
36	Народу свайму ўслугуючы... Творы бел. аўтараў, прысвечаныя Францыску Скарыне	1 2 3
37	Наўроцікі А. Пакаленні і папялішчы	1 2 3
38	Пашкоў Г. Люблю, спадзяюся, жыву...	1 2 3
39	Постижение. Кніга поэзии	1 2 3
40	Пісарык А. Дажджы яравыя	1 2 3
41	Полоцкій С. Вірши	1 2 3
42	Прануза П. Руік салдата	1 2 3
43	Прудкіяў П. Познія ягады	1 2 3
44	Прыходзька П. Споведь любові	1 2 3
45	Ростані волі: З заходне-беларускай пазіці	1 2 3
46	Рубін І. Вянок надзея. Б-ка «Маладосць»	1 2 3
47	Рублеўская Л. Кроі па старых лесвіцах. Б-ка «Маладосць»	1 2 3
48	Свет мілосердия. Кніга поэзии	1 2 3
49	Свірка Ю. Кружка з пяшчаным дном	1 2 3
50	Сіманович Д. Сентябрі	1 2 3
51	Скобла М. Вечны Зніч. Б-ка «Маладосць»	1 2 3
52	Скурко І. Весніцы	1 2 3
53	Спрінчані Б. Жызни вечныя кру- гі	1 2 3
54	Стары Улас. Год беларуса	1 2 3
55	Строцэв Д. Тридцать восем	1 2 3
56	Стрыгальё М. Дзесяты кардон	1 2 3
57	Танк М. Паслухайце, вясна ідзе	

(Заканчэнне. Пачатак на 3-й стар.).

П р о з а

67. Арабей П. Стану песня... Да- кум, аповесць	1	2	3
68. Аспенка А. Збор твораў. У 3-х т. Т. 3. Святыя грэшнікі: Ра- ман, Рэха даўніх надзея: Апо- весць	1	2	3
69. Багданава Г. Папяровыя замкі. Апавяданні. Б-ка «Маладосць»	1	2	3
70. Баршэўскі Ян. Шляхіц Зава- льня, або Беларусь у фанта- стычных апавяданнях	1	2	3
71. Бацькаўшчына: Штогоднік гі- старычнай літаратуры	1	2	3
72. Бондар Т. Паветраны замак на двах: Аповесці, апавяданні	1	2	3
73. Броўка П. Збор твораў. У 9-ці т. Т. 6. Калі злівающа рэкі: Ра- ман	1	2	3
74. Бяздоннае багацце: Легенды, паданні, сказы	1	2	3
75. Вакуловская Л. Сколько бы ни пришлось, буду ждать. Повести, рассказы	1	2	3
76. Воранаў М. Маланка паліць жыта: Аповесці, апавяданні	1	2	3
77. Высоцкій В. Бремя желаний. Роман	1	2	3
78. Гаўрылкін Л. Ружы для кавар- най жанчыны: Аповесць, апавя- данні	1	2	3
79. Гілевіч В. Марсіянскае падарож- жа: Раман, аповесці	1	2	3
80. Гілевіч Н. Вяртанне 1 працяг: З публіцыстычнага дзённіка.	1	2	3
81. Глушаков В. На круги своя. Роман	1	2	3
82. Говар В. Пялестак 1 крышталь. Раман	1	2	3
83. Грахоўскі С. Спovedzь. Апове- ці 1 верши	1	2	3
84. Дайнеко Л. Меч князя Вячкі, Тройой Чародея: Романы	1	2	3
85. Дамашэвіч У. Камень з гары. Раман	1	2	3
86. Ждан О. Самостоятельная жизнь. Повести о необычных и обычных людях	1	2	3
87. Зарэцкі М. Збор твораў. У 4-х т. Т. 2. Голы звер: Аповесць, Сцежкі-дарожкі : Раман	1	2	3
88. Зямляробчы каляндар. Абрады 1 звычай. Сер. «Беларуская на- родная творчасць»	1	2	3
89. Зона бяды: Пісьменнікі, вучо- ныя, публіцысты пра экалогію	1	2	3
90. Кабржыцкая Т., Рагойша В. Слядамі знікі: Пра Сяргея Па- люяна. Нарысы. Б-ка «Маладо- сць»	1	2	3
91. Каждуб А. Дарога на замчи- шча. Аповесці	1	2	3
92. Казлоў А. Міражы ценяў. Апа- виданні. Б-ка «Маладосць»	1	2	3
93. Казько В. Выбр. творы. У 2-х т. Т. 1. Неруш: Раман, Апавяданні	1	2	3
94. Казько В. Т. 2. Хроніка дзет- домаўскага саду: Раман, Цвіце на Палесці груша: Аповесць	1	2	3
95. Карапкевіч У. Збор твораў. У 8-мі т. Т. 6. Христос прыязм- ліўся ў Гароды: (Евангелле ад Іўды) Раман	1	2	3
96. Карапкевіч У. Т. 7. Дзікае па- ляванне Карадзя Стаха: Апо- весць, Чорны замак Альшанскі: Раман	1	2	3
97. Карапкевіч У. Т. 8. Кн. I. П'е- сы, Нарысы.	1	2	3
98. Кацюшэнка М. Прыйнанне ле- вага крайняга: Раман, аповесць	1	2	3
99. Конев Ф. Снегопад. Повести	1	2	3
100. Крываль С. Аднойчы летам. Апавяданні	1	2	3
101. Кудрявцев А. Бессонница: Рас- сказы, повести	1	2	3
102. Ласкоў І. На падводных кры- лах. Аповесці	1	2	3
103. Ліпскі У. Невядомы: Аповесць пра Ігната Грыневіцкага	1	2	3
104. Лойка А. Францыск Скарына, або Сонца Маладзіковае. Раман — эса.	1	2	3
105. Макаёнак А. Збор твораў. У 5-ці т. Т. 5. Гумарэскі, фель- тоны, артыкулы, інтэр'ю, дзен- нікі, нататкі, пісъмы	1	2	3
106. Мартыновіч А. Травянка и ка- мень. Повести	1	2	3
107. Марчук Г. Вочы 1 сон, Сава Дым 1 яго палюбоўніцы: Рама- ны	1	2	3
108. Місько П. Хлонцы, чые вы бу- дзіце... Раман у 2-х кн.	1	2	3
109. Мыслівец В. Выгнанне грэшн- ікаў. Даум, аповесць	1	2	3
110. Навуменка І. Апрасцімся, ся- бры... Апавяданні. Б-ка «Вожык»	1	2	3
111. Падбярэскі Д. Уверцюра: Апа- виданні 1 аповесць	1	2	3

112. Пад знакам Стральца. Апавя- данны. Б-ка «Маладосць»	1	2	3
113. Палітыка П. Праверка. Саты- рычныя апавяданні	1	2	3
114. Пантюшенко Т. Главны врач. Роман	1	2	3
115. Перад маймі вачымі. Апавя- данны. Б-ка «Маладосць»	1	2	3
116. Попов Т. За тридзевять планет. Повесть	1	2	3
117. Прокша Л. Урокі любові 1 на- навісці. Раман	1	2	3
118. Пташыкаў І. Збор твораў. У 4-х т. Т. 1. Чакай у далёкіх Грыніах: Раман, апавяданні	1	2	3
119. Пташыкаў І. Т. 2. Тартак, Най- дорф: Аповесці, апавяданні	1	2	3
120. Пучинскі Ю. Смоленское шос- се. Рассказы	1	2	3
121. Ранішняя дарога: Творы маля- вых аўтараў	1	2	3
122. Рубанаў У. Светлы ручай лю- бові. Аповесці	1	2	3
123. Саламаха У. Цяплю чужога сэр- ца: Аповесці, апавяданні	1	2	3
124. Сердюков Н. На излете лояль- ности. Публіцистика	1	2	3
125. Сіпакоў Я. Журба ў стылі рэт- ра. Кніга прозы	1	2	3
126. Скрыган Ян. Некалькі хвілін чужога жыцця: Апавяданні, ус- паміны, роздум	1	2	3
127. Сульянав А. Голубыя снега. Ро- ман	1	2	3
128. Сцяпан У. Вежа. Апавяданні	1	2	3
129. Тарас В. Дань времени. Избран- ные повести и рассказы	1	2	3
130. Ткачоў П. Час світальнай зоркі. Аповесці	1	2	3
131. Федарэнка А. Гісторыя хваро- бы: Аповесці, апавяданні	1	2	3
132. Чорны К. Збор твораў. У 6-ці т. Т. 5. Сумліцкая хроніка, Смага: Аповесці, апавяданні, публіцы- стыка 1941—1944	1	2	3
133. Цвяткоў У. Усё наадварот. Гу- марэскі. Б-ка «Вожык»	1	2	3
134. Шамякін І. Драма: Аповесці, гісторычныя сцэны	1	2	3
135. Шахавец У. Дарога пачыналася у Бярозаўцы. Аповесці	1	2	3
136. Якубовіч У. Клапатлівы шэф: Апавяданні, гумарэскі. Б-ка «Вожык»	1	2	3

НАПАУНЯЮЩА СОКАМ
БЯРОЗЫ.

КАБ ПАПРАВІЦЬ ЗДАРОЎЕ

У прафіюм супрацоўнікаў
Гомельскага дзяржуніверсітэта
імя Ф. Скарыны наступныя пушчы
наступныя пушчы на II квартал 1991 года:

Санаторый «Лётцы» Віцеб-
скай вобласці (з 7.04 па 30.04
і з 3.05 па 26.05), хваробы сі-
стэмы кровавазароту. Кошт —
160 руб.

Курсоўка на курорт Есенту-
кі (з 3.05 по 26.05), хваробы сі-
стэмы кровавазароту. Кошт —
120 руб.

Санаторый «Лешнікі скла-
лы», курорт Піяцігорск (з 5.04
па 28.04) — для хворых з
захворваннем нярвовай сістэ-
мы. Кошт — 160 руб.

Санаторый Чохі (з 15.05
па 7.06), для хворых з захвор-
ваниямі сардэчна-сасудзістай
сістэмы. Кошт — 160 руб.

Санаторый «Васільеўка» (з
27.05 па 19.06 і з 22.06 па
15.07), для хворых з захвор-
ваниямі сардэчна-сасудзістай
сістэмы. Кошт — 160 руб.

Даведкі па тэл. 57-19-22.

ПРАФКОМ.

ГОМЕЛЬСКІ ДЗЯРЖАУНЫ УНІВЕРСІТЭТ

ІМЯ Ф. СКАРЫНЫ

аб'яўле конкурс на замя-
щэнне заместнай пасады:
— асістэнта кафедры ін-
жынернай геалогіі і гідрагеа-
логіі.

Тэрмін падачы заяў —
на конкурс — 1 месяц з дня
запублікаўнія паведамлення
аб яго правядзенні.

Заяў 1 дакументы намі-
роўваць на адрас: 246699,
г. Гомель, вул. Савецкая,
104.

РЭКТАРАТ.

Редактар Ул. ВАЛОГА.

Аб'ём — 1 друк. арк.
Тыраж 1500 экз. Заказ 209.
Подпісаны да друку ў 14.00.